

Order „Matka - bohater”

(ros. Орден "Мать-героиня")

Statut orderu.

Order „Matka - bohater” został ustanowiony dekretem Prezydium Rady Najwyższej ZSRR z dnia 8 lipca 1944 roku.

Orderem „Matka - bohater” były nagradzane matki, które urodziły i wychowały dziesięcioro i więcej dzieci. Warunkiem nagrodzenia orderem było to, że wszystkie dzieci żyły, przy czym najmłodsze (dziesiąte) dziecko musiało dożyć jednego roku.

Orderem „Macierzyńska Chwała” nagradzano również, jeśli dzieci:

- były adoptowane zgodnie z radzieckim prawem;
- zginęły lub zaginęły w wojnie podczas obrony ZSRR, podczas służby wojskowej lub podczas ochrony porządku publicznego i własności socjalistycznej lub podczas ratowania ludzi.

Odnaczenie nosi się po lewej stronie klatki piersiowej, powyżej pozostałych orderów i medali.

Ogólny opis orderu.

Odnaka orderu „Matka - bohater” ma kształt pięcioramiennej złotej gwiazdy na tle srebrnych promieni w kształcie również pięcioramiennej gwiazdy. Odstęp pomiędzy promieniami srebrnej gwiazdy wynosi 28 mm, wysokość całego orderu wraz z kołodką – 46 mm.

Ogólna waga odznaczenia wynosi 17,557+/-1,75 g., przy czym waga złota 950 próby – 4,5+/-0,44 g.

Odnaka orderu za pomocą zawieszki została połączona z wygiętą emaliowaną na czerwono metalową blaszką, na której widnieje napis połączanymi literami "Мать-героиня". Z drugiej strony kołodki zostało przylutowane zapięcie w celu przymocowania odznaczenia do odzieży.

Historia orderu.

Order „Matka - bohater” jest jednym z najwyższych stopni wyróżnienia ZSRR, ustanowiony w celu uhonorowania kobiet, które urodziły i wychowały dziesięcioro i więcej dzieci. Nie przypadkowo takie wyróżnienie zostało wprowadzone w drugiej połowie Wojny Ojczyźnianej, na której zginęli miliony radzieckich ludzi.

Pierwszy dekret o nagrodzeniu orderem „Matka - bohater” został ogłoszony w dniu 27 października 1944 roku. Wówczas odznaczenie nr 1 oraz list nagrodowy od PRN ZSRR otrzymała mieszkanka miejscowości Mamontowka obwodu Moskiewskiego Anna Aleksachina, która wychowała 12 dzieci. Podczas wojny ośmioro jej synów walczyło w Czerwonej Armii, z których czterech zginęło. Pani Astachina była uroczyście nagrodzona na Kremlu w dniu 1 listopada 1944 roku. Wg niektórych danych orderem nr 1 zamierzano uhonorować komunistkę, ale niestety takiej nie znaleziono. Władze były zmuszone uhonorować bezpartyjną Astachową. Mieszkała ona w obskurnym baraku. Kiedy wysocy urzędnicy z Moskwy odwiedzili miejsce zamieszkania wielodzietnej matki-bohaterki, tuż przed wizytą z okręgowego komitetu wykonawczego do baraku przywieźli meble. Po wizycie komisji meble zostały odwiezione z powrotem.

Łącznie przed 1995 rokiem zostało odznaczonych orderem „Matka - bohater” około 431 tys. kobiet.

Szczegółowe opisy różnych odmian orderu.

Odznaka orderu „Matka - bohater” została wykonana z połączenia dwóch części: srebrnej pięciokątnej figury przypominającej gwiazdę i złotej pięcioramiennej gwiazdy, które są połączone pomiędzy sobą trzema nitami. Trzecią częścią można nazwać kołodkę z zawieszka.

Rewers odznaki jest gładki. Są widoczne trzy nity mocujące na 12h, 5h i 7h wg wskazówek zegara. W centralnej części rewersu został wybity dwuwiersowy napis „МОДЕТНЫЙ ДВОР”, poniżej którego ulokowano numer seryjny odznaczenia.

Wariant 1. Napis „МОДЕТНЫЙ ДВОР” wybity stemplem, numer seryjny – naniesiony ręcznie. Minimalny znany numer – 51, maksymalny – 38753.

Rodzaj 1. Napis „МОНЕТНЫЙ ДВОР” jest duży (9 mm x 3,9/4,1 mm). Takie odznaczenia można spotkać w przedziale numerów 9500 – 11000.

Rodzaj 2. Napis „МОНЕТНЫЙ ДВОР” jest mały (5-6 mm x 2,4/2,9 mm). Takie odznaczenia można spotkać w przedziale numerów 10000 – 31000.

Rodzaj 3. Napis „МОНЕТНЫЙ ДВОР” jest średni (7,2-7,5 mm x 3 mm). Takie odznaczenia można spotkać w przedziale numerów 30000 – 39000.

Odstęp pomiędzy nitami w odznaczeniach pierwszego wariantu również może się różnić.

Wariant 2. Napis „МОНЕТНЫЙ ДВОР” został wybity wypukłymi literami, numer seryjny – ręcznie. Minimalny znany numer – 38959, maksymalny – 90347.

Możemy wyróżnić również trzy rodzaje odznaczeń w zależności od wielkości liter w napisie „МОНЕТНЫЙ ДВОР”.

Wariant 3. Napis „МОНЕТНЫЙ ДВОР” został wybity wypukłymi literami, numer seryjny – naniesiono wiertarką. Minimalny znany numer – 91243, maksymalny – 454259.

„Wzorowy” komplet orderów i medali matki-bohaterki (Pjarnpuu Maria).

EFA.343.0-106861

Po zgubieniu orderu „Matka - bohater” nowego odznaczenia nie wydawano. Tylko w wyjątkowych sytuacjach (utrata podczas walk wojennych, klęsk żywiołowych itp.), kiedy nie było możliwości zachowania nagrody, wydawano duplikaty odznaczenia.

Na rynku kolekcjonerskim bardzo często można spotkać podróbki i kopie orderu „Matka - bohater”. Jakość ww. podróbek bardzo się różni, często wskazana konsultacja doświadczonego specjalisty (www.czasybohaterow.pl) w celu określenia autentyczności odznaczenia. Najczęściej dochodzi do usunięcia z oryginalnego orderu złotej gwiazdy i zamiana na gwiazdę z innego nieszlachetnego żółtego metalu. Waga przedstawionej poniżej kopii wynosi 13,31 g.

